

دانشگاه صنعتی امیر کبیر (پلی تکنیک تهران)

دانشکدهی مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات

پروژهی کارشناسی مهندسی کامپیوتر گرایش معماری کامپیوتر

طراحی و پیادهسازی یک سیستم تشخیص بیدرنگ آریتمی قلبی بر بستر اینترنت اشیا

نگارش مرضیه تاجیک

استاد راهنما

دكتر محمود ممتازپور

استاد داور

دكتر مرتضى صاحبزماني

بهمن ۱۳۹۷

چکیده

در سالهای اخیر با توجه به رشد صنعت خودروهای هوشمند، چالشهای جدیدی در درک محیط توسط خودرو یا همیار راننده مطرح شدهاست. از جملهی این چ الشها تشخیص و شناسایی علایم ترافیکی و تابلوهای راهنما در محیط است که در شرایط خاص مانند عدم کارایی سیستمهای راهیابی و نقشهخوانی حیاتی هستند. مسالهی تشخیص تابلوهای راهنما به دلیل پیچیدگی بیشتر، به تازگی مورد توجه پژوهشگران قرار گرفتهاست. پیشینهی پژوهش در این زمینه تنها به جادههای بیرون از شهر که محیط بسیار خلوت و سادهتری برای حل مساله دارند برمیگردد. از آنجا که هیچ مجموعهدادگان برچسبگذاری شدهای وجود ندارد، و تنها دادگان موجود بدون برچسب نیز در محیط خارج از شهر است، در این رساله مجموعه دادگان جامعی از محیط شهری با بیش از صدهزار فریم تهیه شده است و بیش از ده هزار فریم توسط انسان برچسبگذاری گردیدهاست. در میان پاراگرافها از خط جدید (اینتر) استفاده نکنید. لورم ایپسوم متنی بی مفهوم است که تشکیل شده از کلمات معنی دار یا بی معنی کنار هم. کاربر با دیدن متن لورم ایپسوم تصور میکند متنی که در صفحه مشاهده میکند این متن واقعی و مربوط به توضیحات صفحه مورد نظر است واقعی است. حالا سوال اینجاست که این متن « لورم ایپسوم » به چه دردی میخورد و اساسا برای چه منظور و هدفی ساخته شده است؟ پیش از بوجود امدن لورم ایپسوم ، طراحان وب سایت در پروژه های وب سایت و طراحان کرافیک در پروژه های طراحی کاتولوگ ، بروشور ، پوستر و ... همواره با این مشکل مواجه بودند که صفحات پروژه خود را پیش از آنکه متن اصلی توسط کارفرما ارائه گردد و در صفحه مورد نظر قرار گیرد چگونه پر کنند؟؟ اکثر طراحان با نوشتن یک جمله مانند «این یک متن نمونه است» ویا «توضیحات در این بخش قرار خواهند گرفت» و کپی آن به تعداد زیاد یک یا چند پاراگراف متن میساختند که تمامی متن ها و کلمات ، جملات و پاراگراف ها تکراری بود و از این رو منظره خوبی برای بیننده نداشت و ضمنا به هیچ وجه واقعی به نظر نمیرسید تا بتواند شکل و شمایل تمام شده پروژه را نشان دهد.

واژگان کلیدی: پردازش تصویر، تشخیص تابلوهای راهنما، تشخیص متن فارسی، ویدیوهای ترافیک شهری

فهرست مطالب

مقدمه	فصل ۱
مفاهيم اوليه	فصل ۲
قلب و نحوهی عملکرد آن	1-1
۱-۱-۲ سيستم هدايت الكتريكي قلب٧	
آريتمي قلبي٩	T-T
۲-۲-۲ انواع آریتمی قلبی	
سيگنال نوار قلب	٣-٢
۱-۳-۲ نحوهی قرارگیری الکترودها بر روی پوست و لیدهای تولیدشده۱۰	
۲-۳-۲ ترکیب QRS	
مسائل دستهبندی	4-4
۱-۴-۲ روش ماشین بردار پشتیبانی (SVM)	
۲-۴-۲ دستهبندی دادهها با استفاده از روش SVM	
روش حل مسئله	
مقدمه	1-4
عملیات پیشپردازش بر روی سختافزار	۲-۳
۳-۲-۳ مراحل تشخیص QRS	

فهرست مطالب

پیادهسازی الگوریتم تشخیص QRS بر روی بستر سختافزاری	7-7-8	
ارسال نتایج پیشپردازش به سرور به صورت بیدرنگ	٣-٢-٣	
پردازش سمت سرور	عمليات	٣-٣
نحوهی دریافت دادههای پیشپردازش شده در سرور	1-٣-٣	
دادههای مورد بررسی در الگوریتم یادگیری	7-٣-٣	
نحوهی اجرای الگوریتم یادگیری	٣-٣-٣	
ارزیابی نتایج حاصل از یادگیری	۴-۳-۳	
ψ1.		1
**1	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	مراجع

فهرست اشكال

1-1	مراحل اصلی یک سیستم خودکار تشخیص آریتمی [۱]	۲
1-7	سیستم هدایت الکتریکی قلب [۲]	,
7-7	نوار قلب ۱۲ لیدی گرفتهشده از یک فرد سالم [۳]	١,
٣-٢	ترکیب F] QRS]	١١
4-7	نموداری از حل یک مسئلهی دستهبندی دوبعدی با روش SVM [۵]	۱۲
۵-۲	سمت چپ: دادههای غیر قابل جداسازی توسط یک ابرصفحه در یک فضای دوبعدی، سمت راست:	
	دادههای انتقال دادهشده به فضای سهبعدی و قابل حداسازی [۶]	۱۶

فهرست جداول

فصل ۱

مقدمه

بر اساس آمارهای سازمان سلامت جهانی بیماریهای قلبی-عروقی ترتبه ی اول را در بین بیماریهای کشنده در سطح جهان دارند. برای مثال در سال ۲۰۱۶ حدود ۱۷/۹ میلیون مرگ (حدود ۱۳۱ آمار کلی فوت) به علت بیماریهای قلبی عروقی تخمین زده شدهاست. [۷] حدود ۱۲۵٪ این تعداد را مرگهای ناگهانی قلبی تشکیل میدهند. [۸] در چنین شرایطی، بیمار در طول مدت یک ساعت پس از آغاز علایم دچار ایست قلبی میشود. علت اصلی ایستهای قلبی ناگهانی، آریتمیهای قلبی هستند. [۹] این عبارت به دستهای از بیماریهای قلبی اطلاق میشود که در آنها، اختلالاتی در آهنگ طبیعی تپش قلب به وجود می آید. با وجود این که بیشتر آریتمیها بی خطر هستند، در برخی موارد در صورت عدم رسیدگی می توانند مرگبار باشند. به همین دلیل، تشخیص و درمان به موقع آنها از اهمیت بالایی برخوردار است.

یکی از رایجترین و مهمترین ابزارها در تشخیص بیماریهای قلبی-عروقی، سیگنال نوار قلب ^۴ است. [۱۰] قلب ماهیچهای است که با تحریک سیگنالهای الکتریکی، به صورت منظم در حال تپش است. این فعالیت الکتریکی قلب، باعث ایجاد نوساناتی متناوب در پتانسیل الکتریکی سطح پوست میشود. این نوسانات را میتوان به کمک الکترودهایی که روی پوست قرارمی گیرند، اندازه گیری و در قالب سیگنال نوار قلب ثبت نمود.

تحلیل سیگنال نوار قلب، اطلاعات مفیدی در راستای تشخیص آریتمی و نوع آن فراهم می کند. [۱] از همین روی، در چند دههی گذشته پژوهشهای گستردهای بر روی طراحی سیستمهای خودکار تشخیص آریتمی صورت گرفتهاست. در این سیستمها، ابتدا سیگنال نوار قلب به وسیلهی الکترودها و تجهیزات مخصوص، از بیمار گرفته شده و فیلترهایی به جهت حذف انواع نویزها بر روی آن اعمال می شود. قدم بعدی، استخراج تکتک ضربانهای یک سیگنال نوار قلب است. در این مرحله یک الگوریتم قطعهبندی ^۵ بر روی نوار قلب اجرا می شود.

S و IrR ، Q موجهای میدد. موجهای به در کنار هم نوسانات ضربان را تشکیل میدهند. موجهای QRS و IrR ، Q گفته می شود. به مهمترین موجها در تحلیل نوار قلب هستند. [۱] به مجموعه ی این سه موج در کنار هم، ترکیب QRS گفته می شود. به دلیل اهمیت این ترکیب در تشخیص انواع آریتمی، بخش مهمی از کارهای گذشته به تشخیص خود کار این ترکیب در ضربان قلب اختصاص داده شده است. معمولا در مرحله ی قطعه بندی موقعیت زمانی ترکیب QRS هر ضربان و یا قلههای R

World Health Organization

⁷Cardiovascular diseases

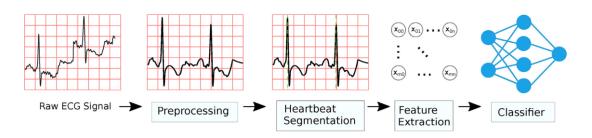
[&]quot;Sudden Cardiac Deaths (SCDs)

[†]Electrocardiogram (ECG)

 $^{^{\}mathtt{\Delta}}\mathbf{Segmentation}$

در ضربانهای متوالی تشخیص داده میشود.

در مرحلهی بعد، مجموعهای از ویژگیها از هر یک از ضربانها استخراج شده و به یک دستهبند ^۶ دادهمی شود. این دستهبند نوع ضربان که خروجی نهایی این سیستم است را تعیین می کند. دیاگرام معماری کلی چنین سیستمی در شکل ۱-۱ قابل مشاهده است.

شکل ۱-۱ مراحل اصلی یک سیستم خودکار تشخیص آریتمی [۱]

یکی از نیازمندیهای بستر طراحیشده در این پروژه، این است که بتوان سیستمی قابل حمل و قابل استفاده ی آسان برای بیمار را بر روی این بستر پیادهسازی کرد. برای پیادهسازی این کاربرد، اینترنت اشیا راهحل مناسبی تشخیص دادهشد. در چنین کاربردی، انتظار میرود بیمار دستگاهی ساده در اختیار داشتهباشد که ضربان قلب او را دریافت کرده و پیش پردازشهایی ساده را بر روی آن پیاده نماید، و پردازشهای پیچیده تر برای تشخیص آریتمی، بر عهده ی یک سرور با توان پردازشی بالاتری باشد. سپس نتایج این پردازشها به اطلاع بیمار و پزشک او برسد.

برای این منظور، معماری کلی سیستم به دو بخش تقسیم شد. بخش اول سیستم، وظیفهی دریافت ضربان قلب از بیمار، انجام پیشپردازشهایی ^۷ بر روی آن، و در انتها ارسال نتایج پیشپردازش به سرور را دارد. این بخش به صورت سختافزاری پیاده شدهاست و برای تکمیل آن کافی است یک حس گر ^۸ دیجیتال ضربان قلب، برای دریافت ضربان قلب بیمار به آن متصل شود. بخش دوم سیستم با استفاده از الگوریتمهای یادگیری ماشین، و بر روی یک سرور پیادهسازی شدهاست. نتایج پیشپردازشهای انجام شده در بخش قبل در سرور دریافت شده و ویژگیهای هر ضربان استخراج میشود.

در این پروژه، هدف بر این است که بستری بیدرنگ برای تشخیص آریتمی فراهم شود. به دلیل اهمیت تشخیص سریع

⁸Classifier

^vPreprocessing

 $^{^{\}lambda}\mathrm{Sensor}$

در برخی از انواع خطرناک آریتمی، به خصوص آریتمیهایی که منجر به ایست ناگهانی قلبی میشوند، بیدرنگ بودن این سیستم حائز اهمیت است. این امر نیازمند این است که تمامی بخشهای سیستم، شامل بخش پیشپردازش، بخش استخراج ویژگی ۹ و دستهبندی ۱۰ همگی توانایی کارکردن به صورت برخط ۱۱ را داشتهباشند. به بیان دیگر این سیستم به شکل خطلولهای ۱۲ طراحی شدهاست که در آن ضربانها به صورت پیدرپی دریافت، پردازش و دستهبندی میشوند. پس از پخشها اندازه گیری شده و تاخیر کلی سیستم تخمین زده میشود.

همان طور که گفته شد، اولین بخش سیستم، بخش پیشپردازش ضربان قلب است. در این بخش یک الگوریتم ممان طور که گفته شد، اولین بخش سیستم، بخش پیشپردازش ضربان قلب است. در این بخش یک الگوریتم یک روش بی درنگ است که سیگنال دیجیتال شده ی نوار قلب را به عنوان ورودی دریافت کرده و موقعیت زمانی قله های R را در هر یک از ضربان ها تشخیص می دهد. فاصله ی R تشخیص داده شده با قله ی بعدی و قبلی خود، که تحت عنوان فاصله ی R شناخته می شود، پراستفاده ترین ویژگی در تشخیص نوع ضربان قلب (نوع آریتمی آن ضربان) است. [۱۲]

در مرحلهی بعد، ویژگیهای ۱۳ مورد نظر، از فواصل RR تشخیصدادهشده استخراج می گردند. این ویژگیها سپس به یک مدل ساختهشده توسط الگوریتم دستهبندی ماشین بردار پشتیبانی ۱۴ که پیش تر مراحل یادگیری را طی کردهاست، داده می شوند و دستهبند به کمک ویژگیهای ورودی، نوع آریتمی را تشخیص می دهد. ضربانهای دارای آریتمی انواع متعددی دارند که در ۵ دستهی کلی دستهبندی می شوند. [۱۲] خروجی سیستم ما، تشخیص یکی از این دستهها برای هر ضربان قلب است.

در کارهای گذشته، ویژگیهای مختلفی برای توصیف ضربان قلب معرفی شدهاند. از جمله ی روشهایی که برای استخراج ویژگیهایی از ضربانها به کار میروند، میتوان تبدیل موجک ^{16} [۱۴،۱۳] و آمارهای مرتبه بالاتر ^{16} [18،۱۵] را نام برد. برای مثال در تبدیل موجک، اطلاعاتی هم در حوزه ی زمان و هم در حوزه ی فرکانس از سیگنال استخراج می شود. در برخی از پژوهشها از بازههای RR به عنوان ویژگی استفاده شده است [۱۹] آریتمی قلبی باعث برهم خوردن

⁴Feature extraction

^{\&#}x27;Classification

^{\\}Online

¹⁷Pipeline

[&]quot;Features

¹⁵Support Vector Machine (SVM)

 $^{^{\}text{$^{\ }}\text{$^{\ }}}\text{Wavelet transform}$

¹⁹Higher Order Statistics (HOS)

آهنگ تپش و در نتیجهی آن، توازن منحنی ضربان قلب میشود، و این اتفاق تاثیر مستقیمی بر روی نوسانات فاصلههای قلههای R میگذارد. [۲۰] به همین دلیل ویژگی R ظرفیت بالایی برای تشخیص انواع آریتمی دارد. این ویژگی در بین ویژگیهای به کار گرفته شده پراستفاده ترین است. [۱۲] داده های استخراج شده ی این ویژگی، نسبت به ویژگی هایی که از شکل منحنی ضربان استخراج می شوند، حجم کم تری به خود اختصاص می دهد.

در کار پیش رو، ویژگیهای استخراج شده از ضربان قلب بیمار در مرحلهی پیشپردازش، به یک سرور فرستاده میشوند تا پردازشهای بیشتر بر روی آنها انجام شود. از این رو لازم است حجم دادههای ارسال شده، و پیرو آن، حجم ویژگیهای استخراج شده حجم زیادی داشته باشند، تاخیر ارسال آنها به سرور بالا رفته و تاثیری منفی بر روی تاخیر کل سیستم خواهدداشت. با توجه به اهمیت تاخیر پایین و بیدرنگ بودن عملیات در این کاربرد، و همچنین دقت بالای بازههای RR در تعیین نوع آریتمی، از این ویژگی استفاده کردیم.

قدم بعد، پیادهسازی یک دستهبند برای تعیین نوع آریتمی است. تعداد زیادی از کارهای گذشته، کارابودن الگوریتمهای یادگیری ماشین را برای ساخت مدلهای دستهبندی آریتمیها گزارش کردهاند. پراستفادهترین روشهای یادگیری شامل الگوریتمهای تشخیص خطی ۱۹ [۲۲،۲۱]، شبکههای عصبی مصنوعی ۱۹ [۱۹،۱۳]، محاسبات مخزنی ۱۹ [۲۳] و ماشینهای بردار پشتیبانی (SVM) [۲۵،۲۴] هستند. در کار پیش رو، SVM به دلیل کارایی مناسبی که در کارهای گذشته نشان دادهاست به کار گرفته شدهاست. [۱]

¹⁷Linear Discriminant (LD)

^{\\\}Artificial Neural Networks (ANN)

¹⁹Reservoir Computing (RC)

فصل ۲

مفاهيم اوليه

۱-۲ قلب و نحوهی عملکرد آن

قلب ماهیچهای متشکل از ۴ حفره است. دو حفرهی بالایی، دهلیزهای چپ و راست نامیده می شوند و دو حفره ی پایینی، بطنهای چپ و راست نام دارند. در هر سیکل تپش قلب، خونِ بدون اکسیژن از طریق بزرگسیاهرگهای بالایی و پایینی وارد دهلیز راست می شود. پس از طی فرایندی در قلب، خون دارای اکسیژن شده و از بطن چپ خارج می شود. این خون سپس از طریق سرخرگها به اعضای بدن می رسد. قلب یک فرد بزرگسال سالم، به طور متوسط بین ۶۰ تا ۱۰۰ بار در دقیقه می تپد. [۲۶]

عملکرد قلب توسط یک سیستم الکتریکی و به وسیلهی سیگنالهای تولید شده در آن کنترل می شود. این سیگنالها دیوارههای قلب را تحریک می کنند و با انقباض دیوارهها، خون از قلب خارج شده و در سیستم گردش خون جریان می یابد. در ادامه به طور دقیق به نحوه ی عملکرد قلب می پردازیم.

۱-۱-۲ سیستم هدایت الکتریکی قلب

تمامی فعالیتهای قلب که منجر به پمپکردن خون در بدن میشوند، تحت کنترل سیستم هدایت الکتریکی قلب نقل در آمدن ماهیچه قلب میشود. بخشهای قرار دارند. این سیستم با انتقال الکتریکی سیگنالهای تولید شده، باعث به تپش در آمدن ماهیچه قلب میشود. بخشهای اصلی این سیستم عبارت اند از:

- ا- گره سینوسی
دهلیزی ^{Y} (SA) در دهلیز راست قلب
- ۲- گره دهلیزیبطنی ^{7} (AV) در سپتوم داخل دهلیزی قلب ^{4} (دیوارهای ماهیچهای که دهلیز راست و چپ قلب را جدا می کند)
  - ۳- سیستم هیس-پورکینژ ^۵ در دیوارههای بطنهای قلب

این بخشها در شکل ۲-۱ قابل مشاهده هستند.

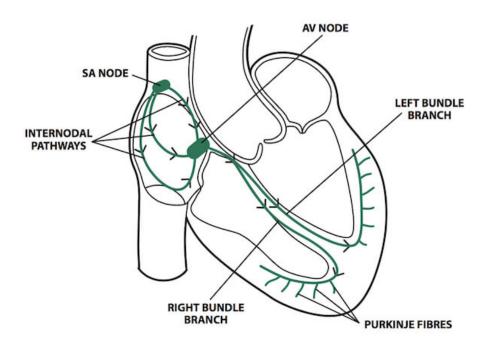
¹Cardiac conduction system

⁷Sinoatrial node

 $^{{}^{\}tau} Atrioventricular \ node$

^{*}Interatrial septum

[∆]His-Purkinje system

شكل ٢-١ سيستم هدايت الكتريكي قلب [٢]

نقطهی آغاز هر ضربان قلب، گره سینوسیدهلیزی است. این گره با تولید سیگنالی هر دو دهلیز را تحریک به انقباض می کند و در نتیجه ی این عمل، خون از طریق دریچههای باز، از دو دهلیز وارد دو بطن قلب می شود. سپس سیگنال وارد گره دهلیزی بطنی شده و برای لحظهای کوتاه تاخیر می کند، تا خون فرصت پر کردن دو بطن قلب را پیدا کند.

در مرحلهی بعد، سیگنال آزاد شده و در مسیری به نام دسته یه هیس ^{2} واقع در دیوارههای بطنها حرکت خود را ادامه می دهد. در این مرحله، سیگنال به دو دسته تقسیم شده و این دو دسته از طریق دو مسیر به نامهای فیبرهای پورکینژ $^{\vee}$ چپ و راست، به ترتیب وارد بطن چپ و راست قلب می شوند. این عمل باعث انقباض دو بطن می شود و در نتیجه ی این عمل، خون از طریق دریچههای بیرونی قلب، از آن خارج شده و به ریهها و بقیه ی اعضای بدن انتقال می یابد. در این مرحله سیگنال از بطنها گذر می کند و دو بطن وارد حالت استراحت می شوند، تا سیگنال بعدی فرابرسد.

تولید پی در پی این سیگنالها، باعث انقباض و استراحت منظم و هماهنگ قلب شده و ضربان قلب را ایجاد می کند. در واقع ضربان قلب هر شخص، توسط تعداد دفعاتی در طول یک دقیقه که گره سینوسی دهلیزی سیگنال تولید می کند تعیین می شود. [۲۷]

⁶Hiss bundle

^VPurkinje fibers

۲-۲ آریتمی قلبی

آریتمی قلبی به دستهای از بیماریهای قلبی اطلاق می شود که در آنها، آهنگ تپش قلب حالتی غیرعادی پیدا می کند. به طور کلی دلیل رخ دادن آریتمی، عدم انتقال درست سیگنالهای الکتریکی قلب بیان می شود. تعدادی از انواع آریتمیها می توانند شدیدا خطرناک و کشنده باشند. اکثر آریتمیها بی خطر شناخته شدهاند، اما در صورت عدم تشخیص و رسیدگی به موقع می توانند زندگی عادی فرد مبتلا را آشفته ساخته یا حیات او را تهدید کنند.

۲-۲-۲ انواع آریتمی قلبی

آریتمیها بر اساس نوع اختلالی که در ضربان قلب ایجاد میکنند، به چهار دستهی کلی تقسیم میشوند.

- ۱- ضربانهای زودرس ^۱: در این دسته از آریتمیها، قلب ضربانهایی زودرس تولید می کند که آهنگ طبیعی تپش آن را مختل می کنند. در صورتی که ضربان زودرس در بطن قلب تولید شدهباشد، ضربان زودرس بطنی ^۱، و در صورتی که در دهلیز ایجاد شده باشد، ضربان زودرس دهلیزی ^{۱۰} نامیده می شود.
- ۲- تاکیکاردی فوق بطنی ^{۱۱}: در این نوع آریتمی، قلب به صورتی غیرعادی تندتر از معمول (تقریبا بیش از ۱۰۰ ضربان در دقیقه) می تپد. [۲۸] این آریتمیها در بین گره سینوسیدهلیزی و گره دهلیزیبطنی ایجاد می شوند.
- ۳- آریتمیهای بطنی ^{۱۱}: آریتمیهایی که از پایین گره دهلیزیبطنی (در سطح بطن قلب) ریشه می گیرند در این دسته قرار دارند.
- ۴- برادی کاردی ۱۳: در این نوع آریتمی، قلب بیمار آرامتر از حالت عادی می تپد و نرخ ضربان قلب معمولا پایین تر از
   ۶۰ تپش در دقیقه است. [۲۹]

[^]Premature beats

⁴Premature Ventricular Complex (PVC)

^{&#}x27;Premature Atrial Complex (AVC)

[&]quot;Supraventricular Tachycardia (SVT)

^{\forall V}entricular arrhythmia

^{*}Bradycardia

۲-۲ سیگنال نوار قلب

همان طور که گفته شد، سلولهای گره سینوسی تحریک الکتریکی منظمی را ایجاد می کنند که توسط سیستم هدایت الکتریکی موجود در قلب، به بخشهای دیگر آن انتشار یافته و باعث تپش متناوب قلب می شود. نتیجه ی این فعالیت، ایجاد جریان الکتریکی در سطح بدن و تحریک تغییرات در پتانسیل الکتریکی سطح پوست است. این سیگنالها را می توان به وسیله ی الکترودها و دیگر تجهیزات، ثبت و اندازه گیری نمود.

در فرایند ثبت نوار قلب، اختلاف پتانسیل بین نقاط قرارگیری الکترودها بر روی بدن اندازه گیری شده و معمولا به کمک تقویت کنندههای عملیاتی ۱۴ بهبود داده می شود. در مرحله ی بعد، سیگنال ابتدا از یک فیلتر بالاگذر و سپس از یک فیلتر پایین گذر تصحیح فرکانس عبور داده می شود. در نهایت این سیگنال آنالوگ، به سیگنال دیجیتال تبدیل می شود. منحنی گرافیکی رسم شده در انتهای این فرایند، نوار قلب، و یا به اختصار ECG نامیده می شود.

امروزه در روشهای استاندارد اندازه گیری نوار قلب،تعدادی الکترود بر روی سطح پوست قرارمی گیرند و یکی از آنها به عنوان مرجع ۱۵ برای دیگر الکترودها در نظر گرفته میشود. به طور معمول، الکترود مرجع روی ساق پای راست نصب میشود. [۱۲] هر یک از الکترودهای دیگر، ولتاژ ناحیهی قرارگیری خود را نسبت به ولتاژ الکترود مرجع اندازه گیری می کنند. هر یک از این اختلاف پتانسیلهای اندازه گیری شده، یک لید ۱۶ نامیده می شود.

۱-۳-۲ نحوهی قرارگیری الکترودها بر روی پوست و لیدهای تولیدشده

یکی از ترکیبهای رایج قراردادن الکترودها متشکل از ۱۰ الکترود است که بر روی دست، پا و سینهی بیمار قرار می گیرند. از ترکیب این الکترودها ۱۲ لید ایجاد می شود که به سه دسته ی کلی تقسیم می شوند:

- $\bullet$ سه لید دوقطبی اندامی ^{17} به نامهای I، II و III
- ${
  m aVR}$ و ${
  m aVL}$ ، ${
  m aVF}$ و ${
  m aVL}$ ، ${
  m aVF}$ و ${
  m aVR}$

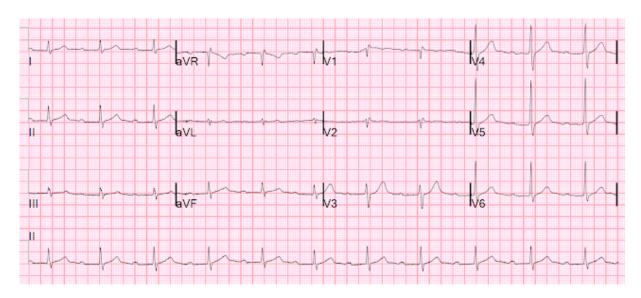
[\]footnote{Operational amplifiers}

 $^{^{\}text{\alpha}}\mathrm{Reference}$

¹⁸ Lead

¹⁷Bipolar limb leads

^{\\\}Unipolar limb leads

شکل ۲-۲ نوار قلب ۱۲ لیدی گرفتهشده از یک فرد سالم [۳]

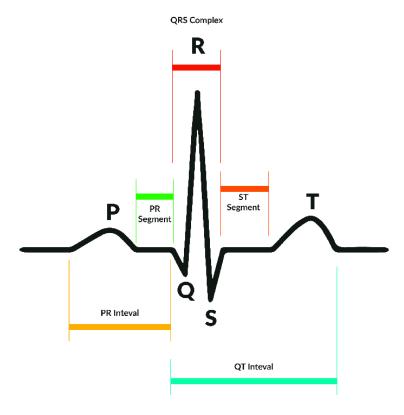
m V6 تا m V1 تا m V6 تا m V6

هر یک از این لیدها فعالیت الکتریکی قلب را از یک زاویه ی خاص در بدن نشان می دهد. پر کاربردترین لید برای تشخیص بیماری های قلبی، لید II می باشد که اختلاف پتانسیل بین الکترودهای ساق پای چپ و بازوی راست را نشان می دهد. در شکل ۲-۲ یک نوار قلب ۱۲ لیدی مشاهده می شود. منحنی رسم شده از هر لید به صورت جداگانه نشان داده شده است و لید II نیز به تنهایی رسم شده است. این لید به خصوص از آن جهت اهمیت دارد که نمای خوبی از ترکیب QRS ارائه می دهد. در بخش بعد در مورد این موضوع به تفصیل توضیح داده خواهد شد.

۲-۳-۲ ترکیب QRS

با بررسی یک سیکل ضربان قلب در نوار قلب، ۵ انحراف ^{14} یا موج پراهمیت دیده می شود. اولین موج، P نام دارد که با فعال شدن دهلیزهای راست و چپ و بالارفتن پتانسیل الکتریکی آنها اتفاق می افتد. سه موج بعدی به ترتیب P و P نام دارند. این سه موج به ترتیب و با فاصله P کمی از هم رخ می دهند و عموما به عنوان یک ترکیب، همراه یکدیگر بررسی می شوند. این ترکیب که P نامیده می شود، واضح ترین بخش مشاهده شده در یک سیکل قلبی است که مدت زمان بالارفتن پتانسیل ماهیچههای بطنی قلب را نشان می دهد. موج بعدی P نام دارد که در طول آن بطنها منقبض شده و بار

^{\9}Deflection

شکل ۲-۳ ترکیب RS [۴]

مثبت خود را تخلیه می کنند. ترکیب QRS در شکل ۲-۳ مشاهده می شود.

۲-۳-۲ بازههای زمانی مهم در سیکل ضربان قلب

مهمترین بازههای زمانی در یک سیکل ضربان قلب عبارت اند از:

- بازهی PR: فاصلهی زمانی از ابتدای موج P تا ابتدای ترکیب
  - مدتزمان QRS: مدتزمان رخدادن ترکیب
- T بازهی QT: فاصلهی زمانی از ابتدای ترکیب QT تا انتهای موج
- بازهی RR: مدتزمان سیکل کامل قلب که نشان دهنده ی سیکل کامل بطن ها می باشد.
  - بازهی PP: مدتزمان سیکل کامل دهلیزی

۲-۲-۳-۲ تاثیر آریتمی قلبی بر روی شکل ترکیب QRS

وجود آریتمی قلبی می تواند باعث تغییر شدید در امواج R ، Q و R شود. لید II به دلیل واضح تر نشان دادن ترکیب R و بیدهای R به دلیل این که الکترودهای آنها بر روی سینه قرار گرفته و تشخیص بهتر تغییرات پتانسیل R ماهیچهی بطنی را ممکن می سازند، تا کنون بهترین نتایج را در تشخیص آریتمی نشان دادهاند. [۱۲]

در طول بازهی زمانی QRS بطنهابه وسیلهی سیستم هیس-پورکینژ منقبض میشوند. این سیستم شامل سلولهایی در طول بازهی زمانی QRS بطنها است که خاصیت رسانایی سریع الکتریکی را دارند. در صورت ایجاد اختلال در کار این سیستم و ضعیفشدن خاصیت رسانایی الکتریکی سلولها، بازهی زمانی QRS طولانی تر میشود. در برخی موارد سیگنال الکتریکی به جای انتقال یافتن از طریق سیستم هیس-پورکینژ، از طریق ماهیچههای قلب منتقل میشود. این اتفاق منجر به طولانی شدن زمان انتقال الکتریکی سیگنال و در نتیجه عریض شدن بازهی QRS میشود. به طور معمول طول یک بازهی PRS شدن زمان انتقال الکتریکی سیگنال و در نتیجه عریض شدن بازه از ۲۰/۱ ثانیه بیشتر شود، QRS غیرعادی تلقی میشود. [۳۰]

۲-۲ مسائل دستهبندی

در مسائل دستهبندی، ورودیهای مسئله تعدادی داده هستند و مطلوب مسئله، جای دادن هر یک از دادهها در یک در مسائل دستهبندی، ورودی X به تعدادی دسته یا کلاس است. به بیان رسمی تر در این مسئلهها، هدف، تخمین زدن یک نگاشت از متغیرهای ورودی X به تعدادی متغیر خروجی گسسته Y است. این متغیرهای خروجی تعدادی برچسب Y هستند که تعیین می کنند هر داده در کدام دسته قرار می گیرد. تعداد این دستهها می تواند دو و یا بیشتر باشد که در حالت دوم، مسئله یک مسئلهی دستهبندی چنددستهای Y نامیده می شود.

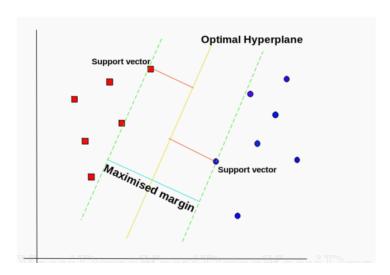
۲-۴-۲ روش ماشین بردار پشتیبانی (SVM)

یکی از پرکاربردترین دستههای الگوریتم برای حل مسایل دستهبندی، الگوریتمهای SVM هستند. در این الگوریتمها، دادهها به مثابه ی نقطههایی در یک فضای البعدی فرض می شوند. هدف الگوریتم، یافتن ابر صفحههایی ۲۱ است که به طور

^{7.} Label

^{۲1}Multiclass classification problem

^{۲7}Hyperplanes

شکل ۲-۲ نموداری از حل یک مسئلهی دستهبندی دوبعدی با روش SVM [۵]

بهینه نقطههای دادهها را به کلاسهای متعدد دستهبندی کند. تعداد بعدهای این فضا (N) برابر با تعداد ویژگیها است. معمولا تعداد زیادی ابرصفحه را میتوان برای جداسازی دو کلاس مختلف از دادهها یافت، اما در این الگوریتم، هدف یافتن ابرصفحهای است که بیشترین فاصله را با نزدیک ترین نقطه ی داده در هر یک از کلاسها داشتهباشد. این فاصله، حاشیه ^{77} نامیده می شود.

۲-۲-۱-۱ ابرصفحه

ابرصفحه مرزی است که نقاط دادهها را در یک فضای البعدی به دو بخش تقسیم می کند. برای مثال در مسئلهای با دو کلاس هدف، نقاطی که در هر یک از دو سمت ابرصفحه یه به به به به به تعلق می یابند. تعداد بعد ابرصفحه بسته به تعداد ویژگی های داده ها است. مثلا در مسئلهای که سه ویژگی برای داده ها به دست آورده ایم، فضای داده ابرصفحه و در نتیجه ابرصفحه ی جداکننده ی داده ها نیز البعدی خواهد بود.

۲-۱-۴-۲ بردار پشتیبانی

بردارهای پشتیبانی، نقاط دادهای هستند که ابرصفحه را تعریف میکنند. این نقاط به ابرصفحه نزدیکتر بوده و بر روی موقعیت قرارگیری و جهت آن تاثیر میگذارند. به کمک این بردارها، ابرصفحهای با بیشترین حاشیه برای دستهبندی انتخاب می شود. [۵] نمودار یک مسئله ی دستهبندی دوبعدی در شکل ۲-۵ دیده می شود.

 $^{^{\}prime\prime}$ Margin

۲-۴-۲ تابع کرنل

در روش SVM برای دستهبندی دادهها از توابعی به نام توابع کرنل استفاده می شود. تابع کرنل داده را به عنوان ورودی SVM برای دستهبندی دادهها از توابعی به نام توابع کرنل، دادههایی که در فضای عادی مشاهده شده اند، به فضایی با تعداد ابعاد بالاتر انتقال می یابند که در چنین فضایی امکان جداسازی آنها وجود دارد. در واقع هر مدل خطی را می توان به کمک تابع کرنل به یک مدل غیر خطی تبدیل کرد، به این صورت که ویژگیهای مدل را با یک تابع کرنل جایگزین کنیم. به طور رسمی تر می توان تابع کرنل را به این صورت تعریف کرد: به ازای هر x و x در فضای x می توان توابعی به صورت x در فضای دیگری به نام x است. این روابط در معادلهی ۱-۲ قابل مشاهده است. این روابط در معادلهی ۱-۲ قابل مشاهده است. این روابط در معادلهی ۱-۲

$$k: X \times X \to \mathbb{R}$$

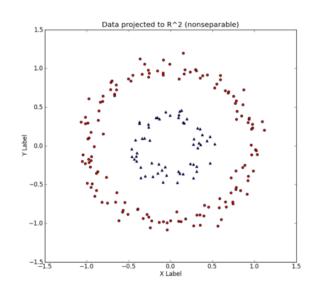
$$k(x_i, x_j) = \left\langle \Phi(X_i), \Phi(X_j) \right\rangle$$
(1-7)

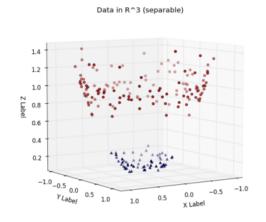
ساده ترین نوع کرنل، کرنل خطی است. این توابع داده ها را به فضایی با تعداد بعد بالاتر نگاشت نمی کنند، به همین دلیل بهتر است در مسائلی که داده ها به صورت خطی قابل جداسازی هستند، از این نوع کرنل استفاده شود. این نوع کرنل ها به دلیل سادگی و خطی بودن، سرعت بیشتری در دسته بندی دارند. معمولا در مسائلی که تعداد ویژگی ها زیاد بوده و نگاشت داده ها به نقاطی در فضای با تعداد بعدهای بالاتر تأثیر چشمگیری در بهبود دسته بندی ندارد، از کرنل خطی استفاده می شود. [۳۲] نوع پیچیده تری از کرنل که در بسیاری از مسائل دسته بندی کاربرد دارد. کرنل X_i نام دارد. این تابع بر روی نقطه ی X_i و X_i در فضای X_i که یک فضای و رودی است در معادله ی ۲-۲ قابل مشاهده است. [۳۳]

$$k(X_i, X_j) = \exp(-\frac{||X_i - X_j||^2}{2\sigma^2})$$
 (Y-Y)

^{۲6}Transform

^{γδ} Radial Basis Function

شکل ۲-۵ سمت چپ: دادههای غیر قابل جداسازی توسط یک ابرصفحه در یک فضای دوبعدی، سمت راست: دادههای انتقال دادهشده به فضای سهبعدی و قابل جداسازی [۶]

در این رابطه σ یک پارامتر آزاد است. این تابع، دو بردار X_i و X_i که در فضایی دو بعدی قرار دارند را به یک بردار بی نهایت نگاشت می کند. این عمل باعث می شود نقاط داده به نقاطی در فضایی با تعداد بعد بیشتر نگاشت شوند. در مسائلی که در فضای اصلی داده های ورودی، ابر صفحه ای برای جداسازی کلاس ها یافت نمی شود، می توان با استفاده از کرنل T و نقط در فضایی با تعداد بعد بالاتر، ابر صفحه ای برای جداسازی کلاس ها یافت. این موضوع در شکل T قابل مشاهده است. این نوع تابع کرنل، زمان و قدرت پردازشی بیشتری به نسبت کرنل خطی مصرف می کند.

۴-۱-۴-۲ انجام دستهبندی با استفاده از تابع کرنل RBF

برای انجام عمل دستهبندی با استفاده از کرنل RBF، لازم است تعدادی پارامتر برای این تابع تعیین شوند. میزان تاثیر هر یک از این پارامترها بر روی نتیجه ی نهایی دستهبندی معمولا به کاربرد وابسته است. در ادامه تعدادی از مهمترین پارامترها توضیح داده می شوند.

$\cdot \gamma$ يارامتر $\cdot \gamma$:

 γ پارامتر آزادی است که در تابع کرنل RBF وجود دارد. این پارامتر تعیین می کند یک داده به تنهایی چقدر می تواند بر روی نتیجه ینهایی دستهبندی تاثیر داشتهباشد. در صورت کوچک بودن γ این تاثیر زیاد و در صورت بزرگ بودن آن، این تاثیر کم است. این پارامتر را می توان به صورت عکس شعاع تاثیر نمونههایی که مدل به عنوان بردار ساپورت انتخاب می کند دانست. گامای کوچک باعث می شود منحنی گاوسی تابع کرنل، واریانس زیادی

داشتهباشد. اگر X_i یک بردار ساپورت باشد، کوچکبودن γ نتیجه میدهد که کلاس این بردار ساپورت، بر روی تشخیص کلاس X_i تاثیر دارد حتی اگر فاصله ی آنها زیاد باشد. برعکس اگر γ بزرگ باشد، واریانس کوچک بوده و این نتیجه میدهد یک بردار ساپورت تاثیر زیادی بر روی تشخیص کلاس نمونه ها ندارد.

رفتار مدل نسبت به مقدار γ بسیار حساس است. به طور کلی می توان گفت بزرگ بودن بیش از حد γ باعث می شود شعاع ناحیه ای که بردار ساپورت بر روی آن تأثیر دارد بسیار کوچک شده و تنها خود بردار را در بر بگیرد. کوچک بودن بیش از حد آن نیز باعث می شود ناحیه ی تأثیر هر یک از بردارهای ساپورت به اندازه ی کل مجموعه ی داده ها بزرگ می شود و مدل نهایی تفاوتی با یک کرنل خطی که در آن تعدادی ابر صفحه نقاط داده را از هم جدا می کنند نخواهد داشت.

:C يارامتر ●

در SVM هدف پیدا کردن مرز جداکنندهای است که تمامی دادههای مربوط به هر یک از کلاسها را به درستی SVM جدا کند. در صورت وجود خطا در نمونهها و یا دادههای غیرعادی، این کار باعث می شود مدل نتواند مرز مناسبی برای جداسازی کلاسها بیابد. به همین علت مفهوم حاشیهی نرم SVM مطرح می شود. با اعمال حاشیهی نرم، به SVM اجازه داده می شود برخی از نمونهها را در دسته بندی در نظر نگیرد و برخی از نمونهها را در کلاس نادرست دسته بندی کند. پارامتر C شدت این عمل را کنترل می کند. این پارامتر تاثیر هر یک از بردارهای ساپورت بر روی حاشیهی ابرصفحه ی جدا کننده را نشان می دهد. مدلی با C پایین تر، آسان گیرانه تر دسته بندی کرده و منجر به داشتن داده های بیشتری با دسته بندی نادرست می شود، اما در عوض حاشیه ی بالاتری را نتیجه می دهد.

۲-۴-۲ دستهبندی دادهها با استفاده از روش SVM

روش کلی ساخت یک مدل SVM به این صورت است که دادهها را به دو مجموعه ی دادههای آموزشی ^{YY} و دادههای تست ^{YA} تقسیم می کنیم. نحوه ی تقسیم دادهها به این دو مجموعه تا حد زیادی به مسئله وابسته است. نحوه ی کلی انجام دسته بندی به این صورت است که ابتدا عملیات آموزش بر روی مجموعه ی اول انجام شده و مدل SVM ساخته می شود.

¹⁹Soft margin

Training data set

™Test data set

سپس این مدل بر روی محموعهی تست آزموده شده و دقت دستهبندی، با توجه به معیارهای کارایی مورد نظر در مسئله اندازه گیری می شود.

فصل ۳

روش حل مسئله

- ۱-۳ مقدمه
- ۲-۳ عملیات پیشپردازش بر روی سختافزار
  - ۳-۲-۳ مراحل تشخیص QRS
- ۲-۲-۳ پیادهسازی الگوریتم تشخیص QRS بر روی بستر سختافزاری
  - ۳-۲-۳ ارسال نتایج پیشپردازش به سرور به صورت بیدرنگ
    - ۳-۳ عملیات پردازش سمت سرور
    - ۳-۳-۱ نحوهی دریافت دادههای پیش پردازش شده در سرور
      - ۳-۳-۳ دادههای مورد بررسی در الگوریتم یادگیری
        - ۳-۳-۳ پایگاه دادهی MIT-BIH
      - ۳-۲-۳-۳ نحوهی تقسیم دادهها به دو مجموعهی آموزش و تست
        - ۳-۳-۳ نحوهی اجرای الگوریتم یادگیری
          - ۳-۳-۳ استخراج ویژگیها
        - ۳-۳-۳-۳ پارامترهای به کار گرفتهشده در الگوریتم
          - ۳-۳-۳-۳ استراتژی رای دهی
          - ۳-۳-۳ ارزیابی نتایج حاصل از یادگیری
            - ۳-۳-۳ معیارهای کارایی

مراجع

- [1] V. Mondéjar-Guerra, J. Novo, J. Rouco, M. G. Penedo, and M. Ortega, "Heartbeat classification fusing temporal and morphological information of ecgs via ensemble of classifiers," vol.47, pp.41–48, 2019.
- [2] "The Basics of ECG Interpretation," Jan. 2016. [Online]. Available: https://www.medicalexamprep.co.uk/the-basics-of-ecg-interpretation-part-1-anatomy-and-physiology/ [Accessed Jan. 22, 2019].
- [3] P. Mayers and K. Grauer, "A Healthy 50-something with New Dyspnea on Exertion and an Interesting ECG," July 2017. [Online]. Available: http://hqmeded-ecg.blogspot.com/2017/07/a-healthy-50-something-with-new-dyspnea.html [Accessed Feb. 23, 2019].
- [4] R. Miramontes, R. Aquino, A. Flores, G. Rodríguez, R. Anguiano, A. Ríos, and A. Edwards, "Plaimos: A remote mobile healthcare platform to monitor cardiovascular and respiratory variables," vol.17, no.12, p.176, 2017.
- [5] R. Gandhi, "SVM model from scratch," June 2018. [On-line]. Available: https://towardsdatascience.com/support-vector-machine-introduction-to-machine-learning-algorithms-934a444fca47 [Accessed Feb. 23, 2019].
- [6] H. Kandan, "Understanding the kernel trick," Aug. 2013. [Online]. Available: https://towardsdatascience.com/understanding-the-kernel-trick-e0bc6112ef78 [Accessed Feb. 23, 2019].
- [7] "Cardiovascular diseases (CVDs)," May 2017. [Online]. Available: https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/cardiovascular-diseases-(cvds) [Accessed Feb. 14, 2019].
- [8] N. T. Srinivasan and R. J. Schilling, "Sudden cardiac death and arrhythmias," vol.7, no.2, p.111, 2018.

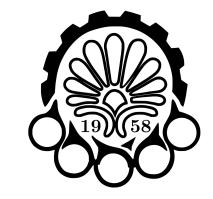
- [9] "Sudden Cardiac Death (Sudden Cardiac Arrest)," [Online]. Available: https://my.clevelandclinic.org/health/diseases/17522-sudden-cardiac-death-sudden-cardiac-arrest [Accessed Jan. 21, 2019].
- [10] M. Elgendi, B. Eskofier, S. Dokos, and D. Abbott, "Revisiting qrs detection methodologies for portable, wearable, battery-operated, and wireless ecg systems," vol.9, no.1, p.e84018, 2014.
- [11] J. Pan and W. J. Tompkins, "A real-time qrs detection algorithm," vol.BME-32, no.3, pp.230–236, 1985.
- [12] E. J. d. S. Luz, W. R. Schwartz, G. Cámara-Chávez, and D. Menotti, "Ecg-based heart-beat classification for arrhythmia detection: A survey," vol.127, pp.144–164, 2016.
- [13] T. Mar, S. Zaunseder, J. P. Martinez, M. Llamedo, and R. Poll, "Optimization of ecg classification by means of feature selection," vol.58, no.8, pp.2168–2177, 2011.
- [14] A. S. Al-Fahoum and I. Howitt, "Combined wavelet transformation and radial basis neural networks for classifying life-threatening cardiac arrhythmias," vol.37, no.5, pp.566–573, 1999.
- [15] S. Osowski and T. H. Linh, "Ecg beat recognition using fuzzy hybrid neural network," vol.48, no.11, pp.1265–1271, 2001.
- [16] G. de Lannoy, D. François, J. Delbeke, and M. Verleysen, "Weighted syms and feature relevance assessment in supervised heart beat classification," vol.127, pp.212–223, 2010.
- [17] T. P. Exarchos, M. G. Tsipouras, D. Nanou, C. Bazios, Y. Antoniou, and D. I. Fotiadis, chap. A platform for wide scale integration and visual representation of medical intelligence in cardiology: the decision support framework. IEEE, 2005.
- [18] T. P. Exarchos, M. G. Tsipouras, C. P. Exarchos, C. Papaloukas, D. I. Fotiadis, and L. K. Michalis, "A methodology for the automated creation of fuzzy expert systems for ischaemic and arrhythmic beat classification based on a set of rules obtained by a decision tree," vol.40, no.3, pp.187–200, 2007.
- [19] R. Kumar, M. A. Barakat, Y. A. Daza, H. L. Woodcock, and J. N. Kuhn, "Edta functionalized silica for removal of cu(ii), zn(ii) and ni(ii) from aqueous solution," vol.408, pp.200–205, 2013.
- [20] I. Dotsinsky, "Review of "advanced methods and tools for ecg data analysis", by gari d. clifford, francisco azuaje and patrick e. mcsharry (editors)," vol.6, no.1, p.18, 2007.

- [21] P. deChazal, M. O'Dwyer, and R. B. Reilly, "Automatic classification of heartbeats using ecg morphology and heartbeat interval features," vol.51, no.7, pp.1196–1206, 2004.
- [22] M. Llamedo and J. P. Martínez, "Heartbeat classification using feature selection driven by database generalization criteria," vol.58, no.3, pp.616–625, 2011.
- [23] M. A. Escalona-Moran, M. C. Soriano, I. Fischer, and C. R. Mirasso, "Electrocardiogram classification using reservoir computing with logistic regression," vol.19, no.3, pp.892–898, 2015.
- [24] D. Zhang, chap. Wavelet Approach for ECG Baseline Wander Correction and Noise Reduction. IEEE, 2005.
- [25] Y. Bazi, N. Alajlan, H. AlHichri, and S. Malek, chap. Domain adaptation methods for ECG classification. IEEE, 2013.
- [26] E. R. Laskowski, "What's a normal resting heart rate?," Aug. 2018. [Online]. Available: https://www.mayoclinic.org/healthy-lifestyle/fitness/expert-answers/heart-rate/faq-20057979 [Accessed Jan. 21, 2019].
- [27] "How the Heart Works," [Online]. Available: https://www.nhlbi.nih.gov/health-topics/how-heart-works [Accessed Jan. 21, 2019].
- [28] "Overview of cardiac arrhythmias," [Online]. Available: https://www.amboss.com/us/knowledge/Overview_of_cardiac_arrhythmias [Accessed Jan. 22, 2019].
- [29] R. N. Fogoros, "An Overview of Cardiac Arrhythmias," Jan. 2019. [Online]. Available: https://www.verywellhealth.com/overview-of-cardiac-arrhythmias-1746267 [Accessed Jan. 22, 2019].
- [30] "QRS Complex," [Online]. Available: https://www.healio.com/cardiology/learn-the-heart/ecg-review/ecg-interpretation-tutorial/qrs-complex [Accessed Jan. 22, 2019].
- [31] "Kernel Functions-Introduction to SVM Kernel and Example," Nov. 2018. [Online]. Available: https://data-flair.training/blogs/svm-kernel-functions/ [Accessed Feb. 23, 2019].
- [32] A. KOWALCZYK, "Linear Kernel: Why is it recommended for text classification," [Online]. Available: https://towardsdatascience.com/support-vector-machine-introduction-to-machine-learning-algorithms-934a444fca47 [Accessed Feb. 23, 2019].
- [33] J. Vert, K. Tsuda, and B. Schölkopf, A Primer on Kernel Methods, pp.35–70. Cambridge, MA, USA: MIT Press, 2004.

Abstract:

In recent years, new challenges has been raised in environment perception for autonomous vehicles and driver's assistant systems. One of the most important challenges is traffic sign and traffic panel detection which are vital navigation systems malfunction. Traffic Panel detection is recently investigated by researchers because of its higher complexity. The literature is limited to roads out of cities where there is no clutter and the problem is easy to solve. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetuer adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat volutpat. Ut wisi enim ad minim veniam, quis nostrud exerci tation ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis autem vel eum iriure dolor in hendrerit in vulputate velit esse molestie consequat, vel illum dolore eu feugiat nulla facilisis at vero eros et accumsan et iusto odio dignissim qui blandit praesent luptatum zzril delenit augue duis dolore te feugait nulla facilisi. DO NOT USE NEW LINES IN ABSTARCT Lorem ipsum dolor sit amet, consectetuer adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat volutpat. Ut wisi enim ad minim veniam, quis nostrud exerci tation ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis autem vel eum iriure dolor in hendrerit in vulputate velit esse molestie consequat, vel illum dolore eu feugiat nulla facilisis at vero eros et accumsan et iusto odio dignissim qui blandit praesent luptatum zzril delenit augue duis dolore te feugait nulla facilisi.

Keywords: Image processing, Traffic Panel Detection, Persian Text Detection, Street Level Videos, Urban Traffic Videos, Real-time

Amirkabir University of Technology (Tehran Polytechnic)

Faculty of Robotics Engineering

Real-time Detection and Localization of Traffic Panels and Persian Text in Street-Level Videos

Bachelor of Science Thesis in Robotics Engineering

By:

Navid Khazaee Korghond

Supervisor:

Prof. Reza Safabakhsh

February 2016